

דפי עזר לתיעוד סימנים

בחלק זה מוצעים דפים לתיעוד סימנים גופניים והתנהגותיים ודף המתעד התנהגות של פגיעה עצמית. הדפים מיועדים לשמש כלי עזר לאיש המקצוע לארגון חומר הקשור לסימנים היכולים להצביע על התעללות ולעריכתו, לשימוש פנימי בלבד. הסימנים המופיעים בטבלאות מפורטים בחלקו הראשון של הספר המצורף.

דף עזר לתיעוד סימנים גופניים היכולים להיות סימנים להתעללות

השאלון שלפניך משמש דף עזר לתיעוד ולבחינה של סימנים גופניים היכולים להצביע על התעללות גופנית, רגשית ופסיכולוגית ומינית וכן על הזנחה בקרב אנשים עם מוגבלות. קרא בעיון ומלא את הפרטים הנדרשים.

פרטים אישיים של הנבדק

השם הפרטי ושם המשפחה: _____
מספר הזהות: _____
תאריך הלידה: _____
מקום המגורים: _____

פרטים אישיים של ממלא השאלון

השם הפרטי ושם המשפחה: _____
התפקיד: _____
מסגרת/מקום העבודה: _____

מידע כללי/רקע

תאר בכמה מילים את האירוע שבעטיו עולה חשד לפגיעה:

כיצד הגיע לידיך המידע?

- מהתרשמות אישית (פרט): _____
- מפי אנשי צוות (פרט): _____
- משיחה עם הנפגע (פרט): _____

סימנים גופניים: בחר מתוך הרשימה את הסימנים הרלוונטיים:

התעללות גופנית	התעללות מינית	הזנחה
פצעי שפשוף	טראומה או פגיעה בחזה, בישבן, בבטן התחתונה, בירכיים, באזורים מיניים	רעב מתמיד
נשיכות	כאב, גירוד באיברי המין או בגרון, קושי ללכת לשירותים או לבלוע	הזנה לקויה
חבורות ושטפי דם בלתי מוסברים	מחלות מין	היגיינה ירודה
כוויות וסימני צריבה	סימנים של התעללות גופנית	ביגוד לא הולם
תרדמת	בגדים חסרים, קרועים, מוכתמים	עייפות מתמדת
פגיעות שיניים	היריון "לא מוסבר"	התייבשות
בקע	דימום וגינאלי או רקטאלי	הידרדרות במצב הגופני
פגיעות אוזניים ועיניים	הדמעה מהעיניים, מהאף, מהפה	בעיות רפואיות לא מטופלות
חתכים	הישנות תלונות על מחלה ללא בסיס סומאטי או אורגאני נראה לעין	
סימני קשירה	הליכה בצורה משונה או קשיי הליכה או כאב בזמן הישיבה	
סימני הלקאה	ריח לא רגיל או חזק	
פגיעות בטן בלתי מוסברות	הידרדרות גופנית מהירה	
סימני חפצים		
סימני נפילות		

הערות

סיכום

השם הפרטי ושם המשפחה _____ חתימה: _____ תאריך: _____

דף עזר לתיעוד סימנים התנהגותיים היכולים להיות סימנים להתעללות

השאלון שלפניך משמש דף עזר לתיעוד ולבחינה של שינויים התנהגותיים/רגשיים/מיניים היכולים להיות סימנים המצביעים על התעללות גופנית, רגשית ופסיכולוגית ומינית ועל הזנחה בקרב אנשים עם מוגבלות. קרא בעיון ומלא את הפרטים הנדרשים.

פרטים אישיים של הנבדק

השם הפרטי ושם המשפחה: _____
מספר הזהות: _____
תאריך הלידה: _____
מקום המגורים: _____

פרטים אישיים של ממלא השאלון

השם הפרטי ושם המשפחה: _____
התפקיד: _____
מסגרת/מקום העבודה: _____

מידע כללי/רקע

תאר בכמה מילים את האירוע שבעטיו עולה חשד לפגיעה:

כיצד הגיע לידיך המידע?

- מהתרשמות אישית (פרט): _____
- מפי אנשי צוות (פרט): _____
- משיחה עם הנפגע (פרט): _____

תיאור ההתנהגות

ההתנהגות יכולה לשמש סימן להתעללות כשאפשר להצביע על שינוי שאינו קשור למצב הבריאות או לחולי של האדם עם המוגבלות.

מומלץ להשתמש בדף העזר בשני שלבים: בשלב הראשון יש לסמן את ההתנהגות הרלוונטית, ובשלב השני יש לבחון אם חלו שינויים לפי הפרמטרים המוצעים.

שלב ראשון: בחירת ההתנהגות הרלוונטית מתוך רשימת הסימנים ההתנהגותיים/הרגשיים/המיניים

סימנים להזנחה	סימנים להתעללות מינית	סימנים להתעללות רגשית ופסיכולוגית	סימנים להתעללות גופנית
גניבה, חיפוש מזון	בכי	דיכוי רגש	
הירדמות מתמדת	היפוך תפקידים	קשיים בתקשורת, בחברת	
היעדרות תכופה מהמסגרת	ביטוי מילולי שיכול להצביע על איום או על השתקה	תגובות פסיכו-נוירוטיות	
שוטטות	ביטוי רגשי לא רגיל	התנהגות מוגזמת	
	התכנסות עצמית	עיכוב התפתחותי	
	עיסוק בעולם של פנטזיות, ילדותיות		
	יחסי חברות מועטים		
	הימנעות מפעילויות		
	קיום יחסי גומלין "חשאיים"		
	סימפטומים פוסט-טראומטיים		
	שקרים כפייתיים		
	התנהגות אנטי-חברתית		
	רחצה אובססיבית		
	עניין וידע יוצא דופן בתחום המיני		
	התנהגות מינית לא נורמטיבית		
	מעורבות באירוע של התעללות כפוגע		
	מעורבות בהתעללות כפוגע		
	הצגת התנהגות מפתה		
	משחק מיני עקבי לא הולם גיל והתפתחות		
	תוקפנות מינית		
שינוי התנהגותי בלתי מוסבר ומוקצן, התקשרות לא אופיינית, חשיפה פחד בעיות למידה, הערכה עצמית ירודה, העדר משמעת וצייות, נסיגה הפרעות שינה ואכילה, פרישה והתבודדות תוקפנות, דיכאון פגיעה עצמית, הפרעות התנהגות, השמעת קולות ירידה תפקודית			
התנהגויות נוספות שאינן מופיעות ברשימות			

רשימת התנהגויות היכולות לשמש סימן להתעללות		

שלב שני: בחינת שינוי התנהגותי

יש הסוברים כי רוב ההתנהגויות המופיעות בטבלה מאפיינות התנהגויות של אנשים עם מוגבלות. לכן, נשאלת השאלה מתי יש להתייחס להתנהגות כזו כאופיינית לאדם המסוים עם המוגבלות ומתי יש להתייחס אליה כאל סימן להתעללות אפשרית. התשובה לשאלה אינה פשוטה כלל ועיקר, והיא זו אשר הביאה לבניית שאלון העזר.

המידע הקשור לשינוי התנהגותי נאסף, נבחן ומתועד באופן אובייקטיבי וגם באופן סובייקטיבי. התשובה לשאלה אם התנהגות היא סימן היכול להצביע על התעללות באדם בעל מוגבלות טמונה ביכולתו של איש המקצוע להצביע על שינוי התנהגותי שאינו קשור למצב בריאות או לחולי. שינוי התנהגותי זה, בהצטרפו לסימנים ולמידע נוספים, יכול להצביע על אפשרות של התעללות.

בחינת שינוי התנהגותי בשלב זה תיעשה תחילה באמצעות השוואה בין אותה ההתנהגות בעבר ובהווה. זמן ההווה הוא הזמן שבו עולה חשד לפגיעה. זמן העבר יוגדר בידי הצוות המקצועי, בהתייחס לאדם ולאירועים הנדונים. כלומר, הוא יכול להשתנות מאדם לאדם. לדוגמה, לגבי אדם אחד יוגדר זמן העבר כחצי שנה מיום שעולה החשד לפגיעה ולגבי אדם אחר - כשלושה חודשים מיום שעולה החשד.

המטרה היא שבדיון המקצועי תיבדק התנהגות אופיינית בתקופת חיים נתונה בהשוואה לאותה התנהגות בהווה. מכיוון שלעיתים קרובות אדם נחשף להתעללות לאורך זמן רב, יש מקום לבחון את ההתנהגות גם בעבר הרחוק יותר, לפי שיקולם של אנשי המקצוע.

כמו כן, את השינוי ההתנהגותי נבחן גם באמצעות פרמטרים של שכיחות, התאמה לגיל, למאפייני המוגבלות ועוצמה וכן נבחן כלפי מי ההתנהגות מופנית.

אם מדובר בהתנהגויות שונות, יש למלא שאלון נפרד לכל אחת מהן.

בחר את התשובה המתאימה וסמן בטבלה:

התנהגות (דוגמה: גניבת אוכל)

פירוס ההתנהגות	שכיחות הופעתה של ההתנהגות							ההתאמה לגיל			ההתאמה למאפייני המוגבלות				כלפי מי ההתנהגות מופנית?				עוצמת ההתנהגות		
	כל יום	2-3 פעמים בשבוע	2-3 פעמים בחודשיים אחרונים	חד-פעמית	בכלל לא	רבה	מועטה	אינה אופיינית	רבה	מועטה	אינה אופיינית	כל אחד	אדם מוכר	אדם זר	אחר	רבה	מועטה	ללא שינוי			
עד החשד (עבר)																					
בהווה (פירוס)																					

התנהגות (דוגמה: הרטבה)

פירוס ההתנהגות	שכיחות הופעתה של ההתנהגות							ההתאמה לגיל			ההתאמה למאפייני המוגבלות				כלפי מי ההתנהגות מופנית?				עוצמת ההתנהגות		
	כל יום	2-3 פעמים בשבוע	2-3 פעמים בחודשיים אחרונים	חד-פעמית	בכלל לא	רבה	מועטה	אינה אופיינית	רבה	מועטה	אינה אופיינית	כל אחד	אדם מוכר	אדם זר	אחר	רבה	מועטה	ללא שינוי			
עד החשד (עבר)																					
בהווה (פירוס)																					

סיכום

יש לסכם את הממצאים ואת המסקנות בכל הקשור לבחינת התנהגויות היכולות להיות סימנים להתעללות.

השם הפרטי ושם המשפחה _____ חתימה: _____ תאריך: _____

דף עזר לבחינה ולתיעוד של התנהגות של פגיעה עצמית כסימן היכול להצביע על התעללות

השאלון משמש כלי לתיעוד התנהגות של פגיעה עצמית כסימן היכול להצביע על התעללות גופנית, רגשית ופסיכולוגית ומינית ועל הזנחה של אנשים עם מוגבלות. קרא בעיון ומלא את הפרטים הנדרשים.

פרטים אישיים של הנבדק

השם הפרטי ושם המשפחה: _____
מספר הזהות: _____
תאריך הלידה: _____
מקום המגורים: _____

פרטים אישיים של ממלא השאלון

השם הפרטי ושם המשפחה: _____
התפקיד: _____
מסגרת/מקום העבודה: _____

יש אנשים בעלי מוגבלות השייכים לאחת מקבוצות הסיכון לפגיעה עצמית.

האם האדם בעל המוגבלות שייך לקבוצת הסיכון?

• לא • כן

אם כן, בחר מתוך הרשימה את סוג המוגבלות וסמן במקום המיועד:

אחר פרט:	מוגבלות ראייה	אוטיזם	פיגור שכלי				
			אחר	פראדר- וילי	Lesch- Nyhan	סמית-מאגניס	קורנליה- דה-לאנג

מידע כללי/רקע

תאר בכמה מילים את האירוע שבעטיו עולה חשד לפגיעה:

כיצד הגיע לידוך המידע?

- מהתרשמות אישית (פרט): _____
- מפי אנשי צוות (פרט): _____
- משיחה עם הנפגע (פרט): _____

תיאור ההתנהגות

1. סוג ההתנהגות

בחר התנהגות מתוך הרשימה שלפניך ורשום במקום המיועד מתחת לטבלה:

פירוט התנהגויות	פירוט התנהגויות
חטוט בעור	הכאת הראש והטחתו
צביטות	נשיכות
שפשופים	סריטות
תחיבת אצבעות לעין	הכאת הגוף
	כוויות בעור
	אחרת (פרט)

1. התנהגות של פגיעה עצמית (מתוך הרשימה)

תדירויות			האם חל שינוי בעוצמה או בחומרה של ההתנהגות?			האם יש סיבה משוערת להתנהגות? (פרט)		האם אפשר להצביע על קשר למצב מסוים?		סוג ההתנהגות
תאריך	תאריך	תאריך	לא	מועט	רבה	לא	כן	אישי	גופני	

הערות והתייחסויות

סיכום

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

השם הפרטי ושם המשפחה _____ חתימה: _____ תאריך: _____